

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія маркетингу, торгівлі та харчових технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

наступної роботи

Лікторія СОВА

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Товарознавство»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

075 Маркетинг

(назва освітньої програми)

спеціальність

Маркетинг

відділення

Підприємництва

(назва відділення)

2025 рік

Робоча програма

«Товарознавство»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів
за галузю знань

07 Управління та адміністрування

спеціальністю

075 Маркетинг

освітньо-професійна
програма

Маркетинг

«29» серпня 2025 року, - 15 с.

Розробник:

Валентина ВДОВИЧ, к.е.н., викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

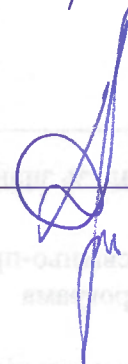

Н. Дубас

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова
Розділів – 3	Спеціальність: 075 Маркетинг Освітньо-професійна програма: Маркетинг	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90		2-й
		Семестр:
4-й		
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2,5	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції:
		20 год.
		Практичні, семінарські:
		20 год.
		Лабораторні:
		0 - год.
		Самостійна робота:
		50 год.
Вид контролю:		
підсумкова контрольна робота		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 40/50

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Товарознавство» є надання студентам глибоких теоретичних знань та практичних навичок для управління асортиментом та якістю товарів, системного підходу до пізнання товарів, предмету товарознавства як наукової дисципліни, знань з основних категорій, понять, принципів та методів теоретичного товарознавства, а також оволодіння загальними методами дослідження якості товарів.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

Спеціальні компетентності (СК):

СК 6. Брати участь у проведенні досліджень у різних сферах маркетингової діяльності.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми маркетингового характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність застосовувати основи обліку, оподаткування у маркетинговій діяльності.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін як «Правознавство», «Політична економія», «Економіка підприємства».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН1. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи провадження маркетингової діяльності.

РН2. Володіти державною та іноземною мовами у професійному середовищі.

РН3. Аналізувати ринкові явища та процеси на основі застосування теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

РН5. Збирати й аналізувати необхідну інформацію, обчислювати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

РН7. Визначати показники результативності маркетингової діяльності ринкових суб'єктів та їх взаємозв'язки.

РН8. Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також спеціалізовані програмні продукти, необхідні для розв'язання завдань з маркетингу.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, реферати, розрахункові роботи, вирішення ситуаційних завдань, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади товарознавства

Тема 1. Предмет, завдання та методи сучасного товарознавства

Вступ до дисципліни. Методи дослідження стану та перспектив розвитку виробництва та споживання товарів. Сучасний стан, тенденції розвитку й ефективність виробництва та споживання товарів в Україні. Рівень продовольчої безпеки України. Рівень споживання продовольчої продукції різними групами населення. Відповідність фактичного споживання нормативному.

Тема 2. Споживні властивості товарів та їх номенклатура

Загальна характеристика споживних властивостей товарів та їх групування. Утилітарні, функціональні, естетичні властивості товарів та їх показники. Властивості безпеки споживання, екологічні та ергономічні властивості товарів. Надійність товару та її показники.

Тема 3. Основи виробництва і технологічні особливості окремих груп товарів, закономірності формування їх якості та споживчих властивостей

Основи організації виробництва. Поняття та суть виробничого процесу. Операції виробничого процесу окремих груп товарів. Технологія виробництва та методи її удосконалення.

Вплив технологічного процесу на якість і споживчі властивості кінцевого продукту. Формування якості та споживчих властивостей окремих груп товарів в процесі їх виробництва.

Розділ 2. Основні характеристики товарів, умови зберігання і транспортування

Тема 4. Класифікація та асортимент товарів

Загальні поняття і роль класифікації товарів. Елементи і правила наукової класифікації товарів. Методи класифікації товарів, їх суть і правила побудови. Ознаки спільності об'єктів класифікації.

Асортимент товарів: поняття, види. Роль асортиментної політики в соціально-етичному маркетингу. Асортимент товарів: виробничий і торговельний, простий і складний. Показники асортименту товарів. Методологія формування асортименту окремих груп товарів.

Тема 5. Якість товарів

Якість товарів. Показники якості товарів. Рівень якості товарів. Фактори якості товарів у сфері виробництва обігу і споживання.

Тема 6. Умови зберігання і транспортування товарів

Причини зміни якості товарів при зберіганні та транспортуванні. Температурний режим, його вплив на якість товарів. Відносна вологість повітря. Газовий режим. Освітленість. Вентиляція. Санітарно-гігієнічний режим. Тара і пакувальні матеріали. Природні втрати товарів та заходи по їх усуненню.

Тема 7. Вимоги до якості та методи оцінки якості товарів

Значення підвищення якості товарів для задоволення потреб споживачів і економічної ефективності виробництва та збуту. Якість і конкурентоспроможність товарів та їх взаємозв'язок. Характеристика об'єктивних методів оцінки якості товарів. Суб'єктивні методи дослідження якості товарів. Види дефектів товарів. Відповідальність виробників та продавців за збереження належної якості товарів.

Розділ 3. Інформація про товар. Кодування та ідентифікація товарів

Тема 8. Товарна інформація про товар

Основні функції інформації про споживчі властивості товарів. Засоби товарної інформації: маркування, технологічна інформація, нормативна документація, довідкова, навчальна та наукова література, реклама та пропаганда. Форми товарної інформації. Види інформації про товар: основоположна, комерційна, споживча. Вимоги до інформації про товар: достовірність, доступність, достатність. Маркування товарів. Загальні та специфічні вимоги до маркування товарів. Виробниче та торговельне маркування.

Тема 9. Кодування товарів

Мета і завдання кодування товарів. Загальні поняття про систему штрихового кодування товарів та послуг в Україні. Еволюція штрихового кодування. Сучасні системи штрихового кодування. Особливості штрихового кодування продукції підприємства. Методи кодування товарів - реєстровий і класифікаційний. Основні нормативні акти про штрихове кодування. Переваги і недоліки різних методів кодування. Штрихове кодування товарів. Системи штрихового кодування товарів. Всесвітня система товарної нумерації GS1. Вимоги до нанесення штрихового кодування.

Тема 10. Ідентифікація товарів

Поняття та функції ідентифікації. Види та засоби фальсифікації товарів. Поняття продукт-фальсифікат. Поняття та види знаків. Інформаційні знаки. Класифікація інформаційних знаків. Товарні знаки. Фірмові товарні знаки. Асортиментні товарні знаки. Торгова марка. Права та захист прав на знаки. Знаки найменування місця походження товару. Знаки відповідності або якості. Компонентні знаки. Розмірні знаки. Маніпуляційні знаки. Попереджувальні знаки. Екологічні знаки. Акцизне маркування товарів.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
о		л	сем	п	с.р.
Розділ 1. Теоретичні засади товарознавства					
Тема 1. Предмет, завдання та методи сучасного товарознавства.	10	2	2		6
Тема 2. Споживні властивості товарів та їх номенклатура.	10	2	2		6
Тема 3. Основи виробництва і технологічні особливості окремих груп товарів, закономірності формування їх споживних властивостей.	10	2	2		6
Разом за розділом 1	30	6	6		18
Розділ 2. Основні характеристики товарів, умови зберігання і транспортування					
Тема 4. Класифікація та асортимент товарів.	8	2	2		4
Тема 5. Якість товарів.	5	1			4
Тема 6. Вимоги до якості та методи оцінки якості товарів.	7	1		2	4
Тема 7. Умови зберігання і транспортування товарів	10	2		2	6
Разом за розділом 2	30	6	2	4	18
Розділ 3. Інформація про товар. Кодування та ідентифікація товарів					
Тема 8. Товарна інформація про товар.	8	2	2		4
Тема 9. Кодування товарів	12	4		2	6
Тема 10. Ідентифікація товарів	8	2	2		4
Разом за розділом 3	28	8	4	2	14
Підсумкова контрольна робота	2			2	
Усього годин	90	20	12	8	50

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет, методи та завдання сучасного товарознавства. 1. Предмет і зміст товарознавства. 2. Історія товарознавства. - особливості розвитку товарознавчо-технологічних знань в історичному аспекті; - перша книга з товарознавства, її суть і зміст. Перша товарознавча характеристика товарів; - розвиток товарознавства в XVI-XVIII ст. та початку XX ст. - товарознавство в сучасних умовах розвитку економіки. 3. Методи товарознавства та їх характеристика. 4. Основні завдання товарознавства на сучасному рівні розвитку економіки.	2
2.	Тема 2. Споживні властивості товарів. 1. Поняття про потреби та їх класифікація. 2. Основи споживання продовольчих і непродовольчих товарів в	2

	<p>Україні.</p> <p>3. Споживні властивості товарів</p> <p>4. Поняття та значення споживних властивостей товарів для працівників торгівлі та сфери підприємництва.</p> <p>5. Класифікація та характеристика групових властивостей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. безпека; 2. екологічність; 3. функціональність; 4. ергономічність; 5. надійність; 6. естетичність; 7. гігієнічність. 	
3.	<p>Тема 3. Основи виробництва і технологічні особливості окремих груп товарів, закономірності формування їх споживних властивостей.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи організації виробництва. 2. Поняття та суть виробничого процесу. 3. Операції виробничого процесу окремих груп товарів. 4. Методи удосконалення технології виробництва. 5. Удосконалення технології виробництва окремих груп товарів. 6. Вплив технологічного процесу на якість і споживчі властивості кінцевого продукту. 7. Вплив окремих операцій технологічного процесу на якість і споживчі властивості кінцевого продукту. 8. Формування якості та споживчих властивостей окремих груп товарів в процесі їх виробництва. 	2
4.	<p>Тема 4. Класифікація та асортимент товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «класифікація» . Основні елементи та ознаки класифікації товарів. 2. Суть, переваги і недоліки методів класифікації. 3. Сутність фасетного та ієрархічного методів класифікації. 4. Поняття «асортимент товарів» та його види. 5. Основні показники, що характеризують асортимент (глибина, широта, повнота, новизна). 6. Основні етапи формування товарного асортименту. 	2
5.	<p>Тема 8. Товарна інформація про товар.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маркування як засіб товарної інформації. 2. Законодавче регулювання вимог щодо інформації про товар в Україні та світі. 3. Основні вимоги щодо змісту інформації про товар. 4. Розкрити суть маркування товару. 5. Охарактеризувати види маркування. 6. Правила маркування харчових продуктів в Україні. 	2
6.	<p>Тема 10. Ідентифікація товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ідентифікації товарів 2. Ідентифікація і оцінка відповідності товарів 3. Види і засоби ідентифікації товарів 4. Способи і методи ідентифікації товарів 	2
	Разом	12

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми і зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Тема 5. Визначення властивостей та показників асортименту товарів. 1. Вивчити терміни та визначення з теми «Класифікація та асортимент товарів». Результати оформити у таблицю. 2. Опанувати методику визначення властивостей та показників асортименту товарів. 3. Розв'язати ситуаційну задачу.	1
2.	Тема 6. Оволодіння навичками органолептичної оцінки якості продовольчих товарів 1. Вивчити терміни та визначення з теми «Якість товарів». 2. Дослідити органолептичні показники якості досліджуваного зразка. Результати занести у таблицю. 3. Розв'язати ситуаційну задачу.	1
3.	Тема 7. Основи збереженості та втрати товарів у сфері обігу 1. Вивчити терміни та визначення з теми. 2. Розрахунок структури товарних втрат магазину за місцем виникнення	2
4.	Тема 9. Розрахунок контрольної цифри штрихового коду досліджуваного товару. 1. Вивчити терміни та визначення з теми «Кодування товарів». 2. Доповнити схему моделі структури кодового позначення 3. Розв'язати ситуаційну задачу.	2
5.	Підсумкова контрольна робота	2
	Разом	8

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми і зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Стан і перспективи розвитку виробництва та споживання товарів 1. Поняття рівня продовольчої безпеки України. 2. Рівень продовольчої безпеки України. 3. Рівень споживання продовольчої продукції різними групами населення. 4. Відповідність фактичного споживання нормативному. 5. Шляхи вдосконалення відповідності фактичного споживання нормативному.	6
2.	Тема 2. Споживні властивості товарів. 1. Методика дослідження сировини як фактора формування споживних властивостей. 2. Переробка сировини як фактора формування споживних властивостей. 3. Характеристика показників функціональних властивостей товару.	6
3.	Тема 3. Основи виробництва і технологічні особливості окремих груп товарів, закономірності формування їх якості та споживчих	6

	<p>властивостей</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив технологічного процесу на якість і споживчі властивості кінцевого продукту. 2. Вплив окремих операцій технологічного процесу на якість і споживчі властивості кінцевого продукту. 3. Формування якості та споживчих властивостей окремих груп товарів в процесі їх виробництва. 	
4.	<p>Тема 4. Класифікація та асортимент товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль асортиментної політики в соціально-етичному маркетингу. 2. Асортимент товарів: виробничий і торговельний, простий і складний. 3. Показники асортименту товарів. 4. Методологія формування асортименту окремих груп товарів. 	4
5.	<p>Тема 5. Якість товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок застосування норм природних втрат. 2. Порядок списання природних втрат. 3. Методи попередження природних втрат. 	4
6.	<p>Тема 6. Умови зберігання і транспортування товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Температурний режим, його вплив на якість харчових продуктів. 2. Вплив відносної вологості повітря на якість харчових продуктів. 3. Вплив газового режиму на якість харчових продуктів. 4. Вплив освітленості на якість харчових продуктів. 5. Вплив вентиляції на якість харчових продуктів. 6. Вплив санітарно-гігієнічного режиму на якість харчових продуктів. 	4
7.	<p>Тема 7. Вимоги до якості та методи оцінки якості товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття конкурентоспроможності товарів. 2. Якість товару і конкурентоспроможність та їх взаємозв'язок. 3. Основні напрямки у визначенні якості непродовольчих товарів. 4. Методи оцінки якості товарів. 5. Характеристика об'єктивних методів оцінки якості товарів. 6. Суб'єктивні методи дослідження якості товарів. 7. Порівняльна характеристика методів дослідження якості товарів. 8. Перспективні напрями вдосконалення методів дослідження якості товарів. 	6
8.	<p>Тема 8. Товарна інформація про товар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні функції інформації про товар. 2. Особливості товарної інформації для продовольчих товарів. 3. Особливості товарної інформації для непродовольчих товарів. 4. Основні функції інформаційних знаків, їх юридична правомірність. 5. Види маркування та галузі їх застосування. 	4
9.	<p>Тема 9. Кодування товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості класифікації і кодування непродовольчих товарів в Україні. 2. Перспективні напрямки розвитку класифікації в умовах членства України в СОТ. 3. Особливості структури, системи класифікації товарів ТН ЗЕД. 4. Система кодування як основа побудови класифікаторів. 5. Системи класифікації і кодування продовольчих товарів. 6. Вимоги до нанесення штрихового кодування 7. Асоціація «ДжіЕс1 Україна» та її функції з кодування товарів. 	6
10.	<p>Тема 10. Ідентифікація товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги сучасного законодавства України щодо змісту і форми 	4

	інформації про товар. 2. Види та функції інформації про товар. 3. Основні вимоги до інформації про товар. 4. Забезпечення права споживача на інформацію про продукцію.	
	Разом	50

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Презентації в PowerPoint, відеоролики, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1				Розділ 2				Розділ 3				Підсумкова к.р.	II семестр
T1	T2	T3	Тематична	T4	T5 - T6	T7	Тематична	T8	T9	T10	Тематична		
СЗ №1	СЗ №2	СЗ №3		СЗ №4	ПЗ №1	ПЗ №2		СЗ №5	ПЗ №3	СЗ №6			
Максимальна оцінка - 12 балів Мінімальна оцінка – 1 бал													

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі та нормативні документи

1. Закон України «Про стандартизацію» №1315-VII (2014 р.). – К.: Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 31, ст.1058.
2. ДСТУ 3993-2000 Товарознавство. Терміни та визначення. - К.: Держстандарт України, 2000.
3. Закон України "Про забезпечення санітарної та епідеміологічної благополучності населення"// ВВР. Редакція від 14.01.2021, підстава - 1113-IX.
4. Закон України "Про охорону зазначення походження товарів"//Відомості Верховної Ради України. Із змінами та доповненнями. Поточна редакція — Прийняття від 15.11.2001.
5. Закон України "Про охорону прав на знаки для товарів та послуг"// ВВР. Документ 751-XIV, чинний, поточна редакція — Прийняття від 16.06.1999.
6. Закон України "Про охорону прав на промислові зразки"// ВВР. — 1994. — № 7.
7. Закон України «Про рекламу» (1996 р.). Документ 270/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 08.01.2022, підстава - 1750-IX
8. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (1996 р.). Документ 236/96-ВР, чинний, поточна редакція — Редакція від 16.10.2020, підстава - 124-IX .
9. Правила торгівлі на ринках (Наказ Міністерства економіки та питань з європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України № 57/188/84/105 від 26 лютого 2002 р.).
10. Положення про штрихове кодування товарів/ Затверджено наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України 20.08.2002 N255 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 25.10.2007 N 355 (z1271-07).

11. Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини. Закон України від 12.12.97 (із змінами і доповненнями, документ 2809-IV, чинний, поточна редакція — Прийняття від 06.09.2005).

Підручники (навчальні посібники)

12. Горач О.О., Новікова Н.В. Товарознавство харчових продуктів: навч. посібник для вищих навч. закл. – Херсон: ХДАЕУ, 2023. – 345 с.

13. Кушнірук В.С. Товарознавство харчових продуктів: конспект лекцій для студентів спец. 181 «Харчові технології» – Миколаїв: МНАУ, 2023. – 130 с.

14. Газука Т.А., Хоруженко Т.А., Борисенко Н.А. Товарознавство харчових продуктів: навч.-метод. посібник – Черкаси: НУЧК ім. Т.Г. Шевченка, 2024. – 200 с.

ДОПОМІЖНА

15. Зубар Н.М. Теоретичні основи харчових виробництв: підручник. - Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. - 304 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Верховна Рада України. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

2. Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

4. "Центр Експертиз ТЕСТ" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://test.org.ua/about/kontacts>

5. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dpss.gov.ua/>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО»

Для денної форми здобуття освіти

Робочою програмою дисципліни передбачено вивчення 3-х розділів обсягом (кредитів ЄКТС):

- 1 розділ – 1,0 (30 год.);
- 2 розділ – 1,0 (30 год.);
- 3 розділ – 1,0 (30 год.).

Робочою програмою дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань здобувачів освіти: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, вправ, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на практичних/семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, вправи, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів зі економічної практики, новин вітчизняного/зарубіжного ринку праці;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента:

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення дисципліни «Товарознавство». Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення трьох розділів навчальної дисципліни «Товарознавство» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Ціноутворення» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100 бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань студентів

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань студентів
I. Початковий	1 бал	Студент має уявлення з визначеної проблеми, за допомогою викладача може розпізнати окремі товарознавчо-економічні поняття навчальної дисципліни «Товарознавство», що стосуються навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни.
	2 бали	Студент намагається відтворити окремі поняття, за допомогою викладача або з використанням підручника володіє елементарними знаннями за програмою; обирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»)
	3 бали	Студент відтворює окремі поняття; з допомогою викладача або з використанням підручника фрагментарно визначає їхні ознаки; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; з допомогою викладача фрагментарно виконує практичні завдання без належного оформлення.
II. Середній	4 бали	Студент з допомогою викладача або з використанням підручника відтворює значну частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, дає визначення окремих товарознавчо-економічних понять, у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання з неповним їх оформленням.
	5 балів	Студент відтворює основний зміст навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, відповідаючи на запитання викладача; дає визначення окремих товарознавчо-економічних понять; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника; у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання, частково оформляє їх.
	6 балів	Студент самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; частково

		дотримується логіки його викладу; відповідає на окремі запитання; у цілому правильно вживає товарознавчо-економічну термінологію; у відповідях допускає помилки; розв'язує прості типові задачі з допомогою викладача; з допомогою викладача виконує практичні завдання, оформляє їх без висновків.
III. Достатній	7 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює більшу частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни; у відповідях на запитання допускає неточності; розв'язує прості типові задачі звертаючись за консультацією до викладача; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	8 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; дає порівняльну характеристику явищ та процесів; виправляє допущені помилки; розв'язує типові задачі користуючись алгоритмом; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	9 балів	Студент вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та відповідає на поставлені запитання, передбачені навчальною програмою; з допомогою викладача узагальнює, систематизує та встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові задачі; виконує практичні завдання, оформляє їх, робить нечітко сформульовані висновки.
IV. Високий	10 балів	Студент системно та вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; узагальнює, систематизує, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує типові задачі у межах програми; робить чітко сформульовані та обґрунтовані висновки.
	11 балів	Студент логічно, усвідомлено оперує навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни; обґрунтовано відповідає на запитання; самостійно аналізує і розкриває сутність і функції фінансів; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує задачі; ретельно виконує практичні завдання, оформляє їх, робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки.
	12 балів	Студент виявляє системні, міцні та глибокі знання за програмою профільного предмета, може вести дискусію з конкретного питання; вільно розв'язує задачі різного рівня складності; вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою профільного предмета, робить логічно побудовані та аргументовані висновки, самостійно користується різними джерелами інформації; наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною шкалою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною шкалою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20